

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет
«Одеська юридична академія»
ГО «Південно-український центр гендерних проблем»

**«СУЧАСНІ ПОЛІТИЧНІ ПРОЦЕСИ:
ГЛОБАЛЬНИЙ ТА НАЦІОНАЛЬНИЙ ВИМІРИ»**

**«MODERN POLITICAL PROCESSES: GLOBAL AND
NATIONAL DIMENSIONS»**

МАТЕРІАЛИ IV МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ
6 – 7 березня 2025 р.

м. Одеса

УДК 323.2+327(043.2)

За загальною редакцією президента Національного університету «Одеська юридична академія», доктора юридичних наук, професора, академіка Національної академії правових наук України, академіка Національної академії педагогічних наук України **С.В. Ківалова**.

Сучасні політичні процеси: глобальний та національний виміри: матеріали IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Одеса, 6-7 березня 2025 р.) /за заг. ред. С. В. Ківалова. Одеса, 2025. 224 с.

Modern political processes: global and national dimensions : proceedings of the 4th International scientific and practical internet conference (Odesa, March 6-7, 2025) / Ed. S.V. Kivalov. Odesa, 2025. 224 p.

Матеріали видано в авторській редакції. Повну відповідальність за достовірність та якість поданого матеріалу несуть учасники конференції.

ЗМІСТ:**I СЕКЦІЯ: МЕТОДОЛОГІЧНІ ПАРАДИГМИ І КОНЦЕПТИ ПОЛІТИЧНОЇ І ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ: ЕВОЛЮЦІЯ ТА СУЧАСНИЙ СТАН**

Ovcharenko S. (Switzerland, Geneva) The Crisis of the Humanitarian Foundations of UN Political Activity	8
Скрипнюк О. (Київ) Авторитарний політичний режим у парадигмі конституціоналізму	13
Вітман К., Дудченко В. (Одеса) Законодавче регулювання етнонаціональної політики Франції	18
Мамонтова Е. (Одеса) Фірмовий стиль як складова візуальної політики держави	22
Балан С. (Київ) Інформаційна держава у світлі сучасних викликів	26
Кормич А., Косов О. (Одеса) Просування обізнаності суспільства щодо цифровізації управління інструментами публічного дискурсу	29
Бринюк К. (Одеса) Гендерні виміри управлінської комунікації: наслідки бінарного підходу в політичному дискурсі (на прикладі політики Д. Трампа).....	32
Кравець Г. (Одеса) Політична наука та цифрова епоха: нові парадигми в аналізі політичних процесів.....	35
Поляков А. (Одеса) Рецепція поняття постколоніалізму в українській науковій літературі	39
Гордієнко М. (Яготин) Соціальні девіації влади в алгоритмі інформаційної доби.....	44
Маїлунц А. (Одеса) Тлумачення міжнародних звичаїв міжнародними судами з посиланням на принцип необхідності.....	51
Саліхов А. (Одеса) Європейська інтеграція України: вплив на стратегії та результати Президентських виборчих кампаній	55

II СЕКЦІЯ: БАГАТОРІВНЕВЕ УПРАВЛІННЯ ТРАНСФОРМАЦІЙНИМИ ПРОЦЕСАМИ

Dvornichenko D., (United Kingdom, Oxford) Women's Participation in Politics in Georgia, Moldova, and Ukraine	60
Наумкіна С., Уцеховський М. (Одеса) Сучасний інститут громадянського любіювання в Україні	66
Краснопольська Т., Железков А. (Одеса) Досвід та сучасні кейси олігархічного впливу на політичні інститути.....	69

**Тлумачення міжнародних звичаїв міжнародними судами з
посиланням на принцип необхідності**

Міжнародні суди застосовують методики тлумачення міжнародного звичаєвого права з посиланням на необхідність. В літературі зазначається, що як міркування необхідності слід розглядати саме як методи тлумачення (1, с. 14-15). Хоча засоби тлумачення передбачають використання конкретного метода, наприклад погляду на звичайне значення, об'єкт та ціль, результати тлумачення та кваліфікацію рішення, якого досягають шляхом тлумачення (2, с. 356).

Дж. Фітцморіс наводить подібні пояснення терміну «необхідних висновків». Він пояснює значення необхідності таких висновків чи передбачуваних значень, стверджуючи, що з тексту можна виводити лише ті висновки, що мають обов'язковий характер, та що такий зобов'язуючий характер повинен явно впливати з тексту, а не з факторів за межами цього тексту (3, с. 154).

В правових дослідженнях наводяться аргументи на користь того, що посилання на необхідність не є самостійною технікою тлумачення (2, с. 356). Можна виділити дві причини для цього. По-перше, в літературі наголошується, що необхідність не може слугувати дороговказом для суб'єкта тлумачення щодо того коли та чому слід читати положення договору як таке, що передбачає щось явно не вказане в тексті. По-друге, судячи з того, в який спосіб застосовується певне правило деякими міжнародними судами чи іншими органами вирішення спорів, результат тлумачення, що, нібито, вказує на певний необхідний висновок з норми, в дійсності є її звичайним застосуванням відповідно до норм, описаних в Віденській конвенції.

Наведемо важливе спостереження, що було зроблене МС ООН, який доволі ліберально тлумачив концепцію передбачуваних норм та необхідних висновків, та широко користувався ними, наприклад, для визначення повноважень міжнародних організацій. На відміну від держав, міжнародні організації керуються принципом спеціальності, який означає, що вони мають лише ті повноваження, що надані ним державами-учасниками (4). Однак, в своїй практиці МС ООН розвинув доктрину передбачуваних повноважень. Наприклад, в консультативному висновку щодо компенсації за шкоду, понесену на службі в Організації Об'єднаних Націй, МС ООН зазначив, що «відповідно до міжнародного права, Організацію слід розглядати як таку, що володіє тими повноваженнями, які, хоча прямо не зазначені в Статуті, передані їй через вимоги необхідності» (5). При цьому, МС ООН розглядав такі повноваження як принцип, встановлений в міжнародному праві. Зокрема, він відзначив, що цей принцип раніше застосовувався в консультативному висновку ППМП щодо повноважень Міжнародної організації праці (6).

До цього Палата додала, що «не тільки вся система Частини XIII виправдовує припущення, що Міжнародна організація праці не виключає пропонування заходів захисту найманих працівників, оскільки вони можуть в окремих випадках регулювати особисту працю робітників, однак існують також спеціальні положення Договору, які загалом розуміються як такі, що здійснюють часткове регулювання особистої праці» [6]. Іншими словами, Палата встановила принцип, що обмеження повноважень міжнародної організації, які надаються їй при її створенні, не можуть виражатися непрямо.

До інших висновків дійшов МС ООН в справі про відшкодування шкоди, де Суд був покликаний встановити чи Організація Об'єднаних Націй може звернутися з позовом проти держави щодо відшкодування шкоди, спричиненої або їй як організації, або особі, що діяла від імені організації (7). Суд почав з того, що Статут ООН надавав організації статус юридичної особи. Потім Суд встановив, що організація, безумовно, має повноваження подавати позов про відшкодування шкоди, спричиненої її інтересам, власності та активам, та

звернувся до питання чи можна розглядати шкоду представникам, що діють від імені організації, як шкоду самій організації. Щодо цього суд по-перше відзначив, що обсяг прав і обов'язків міжнародної організації залежить від функцій, які покладені на цю організацію. Ці функції або прямо проголошуються, або непрямо передбачаються уставним документом та розвиваються у практиці. Звертаючись до Статуту ООН, Суд виявив підстави для виявлення того, чи положення Статуту передбачають повноваження організації з подання позову від імені її представників за шкоду, нанесену їм при здійсненні їхніх функцій. Після цього суд зазначив, що при виконанні своїх функцій ООН «довіряє своїм агентам важливі місії, що мають виконуватися в різних частинах світу». При виконання цих обов'язків, її представники можуть понести шкоду, щодо якої держава їхнього громадянства може бути нездатною чи не бажати здійснити дипломатичний захист. Однак, для «забезпечення ефективного та незалежного виконання цих місій та для надання ефективної підтримки своїм представникам, Організація повинна забезпечувати їх адекватним захистом». З урахуванням цього, МС ООН дійшов до висновку, що «при дослідженні характеру функцій, що довірені Організації та природи місій її представників, стає ясным, що спроможність Організації виконувати заходи функціонального захисту своїх агентів необхідно походить зі Статуту» (7).

Список використаних джерел:

1. Djeflal, C. (2018). Static and Evolutive Treaty Interpretation: A Functional Reconstruction. Cambridge: Cambridge University Press. 345 p.
2. Mitchell, A.D., Voon, T. (2018). The Rule of Necessary Implication. *Between the Lines of the Vienna Convention: Canons and Other Principles of Interpretation in Public International Law*. J. Klinger, Y. Parkhomenko, C. Salonidis (eds.). LeidenL Wolters Kluwer, 331-359.
3. Fitzmaurice, G. (1961). Hersch Lauterpacht – The Scholar s Judge. Part III. *British Yearbook of International Law*, No 39, 133-168.
4. Blokker, N.M. (2021). International Organizations or Institutions, Implied Powers. *Max Planck Encyclopedia of Public International Law*. <https://opil.ouplaw.com/display/10.1093/law:epil/9780199231690/law-9780199231690-e467?prd=MPIL>

5. Reparation for Injuries Suffered in Service of the United Nations (Advisory Opinion) [1949] ICJ 174. <https://www.icj-cij.org/case/4>
6. Competence of the ILO in regard to International Regulation of the Conditions of Labour of Persons Employed in Agriculture, (1925) PCIJ Series B 2, 33. https://www.worldcourts.com/pcij/eng/decisions/1926.07.23_ILO.htm
7. Reparation for Injuries Suffered in Service of the United Nations (Advisory Opinion) (1949) ICJ 174. <https://www.icj-cij.org/case/4>